

FISKERIDIREKTORATET
Kyst- og havbruksavdelingen

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep.

0030 OSLO

Saksbehandler: Lárus Thór Kristjánsson
Telefon: 46814859
Seksjon: Kyst- og havbruksavdelingen
Vår referanse: 11/16657
Deres referanse: 201102425
Vår dato: 30.12.2011
Deres dato: 18.11.2011

Att:

HØRINGSSVAR TIL FORSLAG OM ENDRINGER I VANNFORSKRIFTEN OG FORURENSINGSFORSKRIFTEN GRUNNET GJENNOMFØRING AV RETTSAKTENE 2008/105/EF, 2009/90/EF, 2008/915/EF SOM ER GITT MED HJEMMEL I EUS RAMMEDIREKTIV FOR VANN (VANNDIREKTIVET)

Fiskeridirektoratet viser til Deres brev om saken.

Fiskeridirektoratet har merknader både til intensjonene i framlagte høringsbrev og til selve endringsforslagene til nevnte forskrifter.

Nedenfor følger våre merknader.

I arbeidet med innføring av nye forskrifter og ved forskriftsendringer er det viktig at teksten og strukturen skal være forståelig og brukervennlig for allmennheten. (Jfr. Justisdepartementets veileder om lovteknikk og lovforberedelse, side 26 – 27).

Lovavdelingen anbefaler her at ved forskriftsarbeid bør det fokuseres på kort og presis tekst. Informasjon som strengt tatt kun er av informasjonskarakter, bør plasseres i vedlegg eller veiledningsmateriale til forskriften. For å synliggjøre at tekst som blir plassert i vedlegg eller veileder også må bli tatt hensyn til, kan slike tekstavsnitt refereres spesielt til i den aktuelle paragrafen i vannforskriften.

I følge EØS-avtalen er det klart at Norge må gjennomføre de absolutte krav som følger av den i lovverket. I vår sak er det tre rettsakter dvs. direktivene 2008/105/EF, 2009/90/EF og kommisjonsbeslutning 2009/915/EF. Vi merker oss at en del av det som skal innarbeides i vannforskriften er påkrevde rettsakter, men tema som er frivillige å innføre jfr. underdirektiv til vanndirektivet (direktiv 2008/105/EF), må vurderes nøye. I den sammenhengen er det viktig å vurdere hvor og hvordan slike krav og beslutninger skal plasseres i lovverket.

Direktiv 2008/105/EF – Prioriterte stoffer

Vi ser at direktivet åpner for at landene kan gjennomføre bestemmelser om overvåking i sedimenter og/eller organismer i stedet for i vannsøylen, bruk av innblandingssone og om at miljøkvalitetsstandardene ikke gjelder for langtransporterte forurensinger. Klima og forurensingsdirektoratet (heretter Klif) foreslår å gjennomføre både obligatoriske og frivillige akter i vannforskriften.

Fiskeridirektoratet mener det kan være fornuftig å benytte seg av muligheten til basisovervåking av de prioriterte stoffene gjennom prøvetaking fra organismer og sedimenter. Dette mener vi at bør være en nasjonal oppgave både administrativ og økonomisk.

Når det gjelder innblandingssoner, så støtter Fiskeridirektoratet Klifs innspill og at disse skal bli definert når forvaltningsplanene blir oppdatert.

Fiskeridirektoratet er også tilhenger av at Norge benytter underdirektivets artikkel 6 når det gjelder langtransporterte forurensinger jf. vannforskriftens §§ 4 og 5.

Når det gjelder utsagnet på side 4 i høringsbrevet om at de økonomiske og administrative kostnadene vil bli svært små, kan vi ikke spore dokumentasjon som støtter påstanden. Slik dokumentasjon bør være synlig og lett tilgjengelig og referert spesielt til i selve høringsbrevet.

På side 6 står at tiltaksovervåkingen og problemkartleggingen i størst mulig grad skal håndteres etter prinsippet om at forurenser betaler. Her vil vi minne om at langs kysten vil vi få en utfordring og det er spørsmålet om kilden til forurensing. Hvis staten skal sende betalingskrav til enkelte aktører må det også være helt klart at det er den/eller de som er kilden til problemet.

Fiskeridirektoratet vil minne om at det er viktig for å sikre helhetlig vannforvaltning slik vannforskriften krever at sektormyndighetene blir involvert i arbeidet i en tidlig fase.

Fiskeridirektoratet er enig i at rettsakten bør plasseres i vannforskriftens vedlegg VIII.

Direktiv 2009/90/EF – Tekniske spesifikasjoner

Vi kan se at akten allerede er godt innarbeidet i forvaltningen og hos laboratoriene som utfører testene her til lands. Vi ser også at Klif har søkt og fått viktige innspill til saken fra Norsk institutt for vannforskning (NIVA) og fra Norsk institutt for luftforskning (NILU). Vi vil minne om at det finnes nok et godt kompetent institutt som utfører tester og forskning av ulike miljøfarlige stoffer i organismer. Dette instituttet er Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (NIFES). De burde også ha vært kontaktet for innspill etter vår mening.

Fiskeridirektoratet er enig i at rettsakten bør plasseres i vannforskriftens vedlegg VIII G.

Kommisjonsbeslutning 2008/915/EF – Interkalibrerte grenseverdier for klassifisering av miljøtilstand

Avgjørelser som treffes av kommisjonen hvor kommisjonen har forvaltningsansvar (delegert ansvar for å ta bestemte beslutninger) er å sammenlikne med de vurderinger vi gjør i avveining av norsk forvaltningspraksis. Dette medfører at kommisjonsbeslutning både ligger under EUs direktiver og -underdirektiver lovhierarkisk¹.

Når det er sagt, så merker vi oss at interkalibrerte grenseverdier er behandlet og vedtatt av EØS systemet. Jfr. EØS-komiteens beslutning om at Norge skal innarbeide grenseverdiene i norsk rett. Men det er ikke satt krav om hvordan det skal gjøres.

¹ Se Fredrik Sejersted, Arnesen F, Rognstad O, Kolstad O, EØS-RETT, 3 utg. Universitetsforlaget (2011), side 239

Vi viser også til tidligere nevnte veileder om lovteknikk og lovforberedelse når det gjelder hvilken teknikk en bør bruke ved forskriftsutarbeidelse.

I nest siste avsnitt på side 11 i høringsbrevet blir kostnader, teknikker og driftsmetoder drøftet. Her nevnes igjen at kostnadene ved tiltaksovervåking og problemkartlegging skal i størst mulig grad finansieres gjennom prinsippet om at forurensere betaler. Vi vil minne om at da må regningen adresseres til den/de av aktørene som beviselig forurensere vannet. Dette er og vil være utfordrende oppgave i kystnære vannområder.

Med hilsen

Henrik Hareide
fungerende direktør

Frank Jacobsen
fungerende seksjonssjef

Til nå har disse krav vært nedfelt i veileder 1:2009 Klassifisering av miljøtilstand i vann (Klassifiseringsveilederen) for det norske klassifiseringssystemet og dermed direkte knyttet til vannforvaltningen etter vannforskriften.

Vi ser i omtalen på side 8 i høringsbrevet at både tid og tilgjengelighet av overvåkningsdata har vært begrensede faktorer for hvilke grenseverdier som kunne foreslås. Vi ser også på samme side at enkelte vanntyper ikke er interkalibrerte ennå på grunn av datamangel og at noen særegne vanntyper for Norge selvsagt ikke kan bli interkalibrerte. Videre står det på samme side at det jobbes konstant med saken i EU-systemet både med nye grenseverdier og evaluering av gamle verdier. Dette arbeidet skal kunne gi resultater i 2012/2013.

Direktoratet for naturforvaltning (heretter DN) har vurdert tre ulike måter å innføre bestemmelsen i norsk rett. Disse er:

- Integrere dem i punkt 1.4.1 i vedlegg V i vannforskriften
- Utarbeide et nytt vedlegg til vannforskriften
- Utarbeide ny teknisk forskrift om interkalibrerte klassegrenser for miljøstandarder

DN anbefaler nytt vedlegg til vannforskriften, vedlegg Va. Dette blir begrunnet blant annet med at gjennomføringen er blitt en hastesak. Det momentet velger vi å se vekk fra som argument. Etter vår mening skal en ikke forhaste seg ved endring av norsk regelverk. Her bør en bruke den tiden som trengs for å få et akseptabelt resultat.

Biologiske kvalitetselementer er ikke statiske størrelser og bør kunne endres raskt med ny kunnskap. Derfor er vi i tvil om nevnte forslag til forskriftsfesting av slike grenser er faglig riktige.

Fiskeridirektoratet anbefaler at interkalibrerte klassegrenser for miljøstandarder fortsatt blir beholdt i sin helhet i veileder 1:2009 Klassifisering av miljøtilstand i vann (Klassifiseringsveilederen) til vannforskriften og det henvises til den i vannforskriften vedlegg 5 punkt 1.4.1. nr. iii). Det kan gjøres slik:

1.4.1 Biologiske overvåkningsresultaters sammenlignbarhet

Nummer iii) skal lyde:

- iii) For overvåkingssystemer for hver kategori av vannforekomster skal skalaen for økologisk kvalitetskvotient deles inn i fem klasser fra svært god til svært dårlig økologisk tilstand, som definert i nr. 1.2, idet det defineres tallverdier for hver grense mellom klassene. Verdien for grensen mellom svært god og god tilstand og verdien for grensen mellom god og moderat tilstand fastsettes etter en felles interkalibreringsmetode. Interkalibreringen skal sikre at disse klassegrensene fastsettes i samsvar med de normative definisjonene i nr. 1.2 og er sammenlignbare mellom landene. *De interkalibrerte grenseverdiene for klassifisering av miljøstander som gjelder til en hver tid er listet opp i veileder 1:2009 Klassifisering av miljøtilstand i vann (Klassifiseringsveilederen).*

Med en slik lovteknisk håndtering, sikrer vi at eventuelle endringer av gjeldende interkalibrerte grenseverdier eller for så vidt nye grenseverdier kan innføres i norsk rett raskt og effektivt. Det kan endres direkte i veilederen uten unødvendig stor prosess.

Kopi til:

Vidar Baarøy

Fiskeri- og kystdepartementet

Henrik Hareide

Liv Holmefjord

Sonja Elin Kleven Jakobsen

Lise Kvinnsland

Ressursavdelingen

Ragnar Sandbæk

Boks 8118 Dep

0032 OSLO

Postboks 185 Sentrum

5804 BERGEN